

Maria Łuczak

Z badań nad historią i literaturą szachów: II. Międzynarodowe Seminarium Historyków Szachów w Kórniku 22-24 X 2007

Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 28, 312-314

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

do podnoszenia poziomu naszych działań, promujących osiągnięcia polskiej literatury. Jesteśmy wdzięczni za okazaną pomoc i życzymy dalszych sukcesów w popularyzowaniu szeroko rozumianych tekstów kultury.

Maria Łuczak

Z BADAŃ NAD HISTORIĄ I LITERATURĄ SZACHÓW II. MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM HISTORYKÓW SZACHÓW

22 – 24 X 2007

Przed pięciu laty – 18 września 2002 roku – żegnaliśmy w kórnickim zamku uczestników I. Międzynarodowego Seminarium Historyków Szachów słowami: „do zobaczenia w tym samym miejscu za pięć lat”. Ten czas minął bardzo szybko, ale dzisiaj z satysfakcją można stwierdzić, że wykorzystaliśmy go dobrze. Kontakty i przyjaźnie zawarte przed pięciu laty były podtrzymywane i wzmacniane nie tylko korespondencyjnie. W ciągu tego okresu odwiedzili Bibliotekę Kórnicką wielokrotnie historycy szachów z Niemiec (pp. Egbert Meissenburg, Siegfried Schönle, Harald E. Balló), Czech (prof. Vlastimil Fiala), Izraela (Eli Hiltch) i Polski (p. Tomasz Lissowski). W październiku 2006 r. gościliśmy dziesięcioosobową grupę członków Ken Whyld Association (Biblioteka Kórnicka jest honorowym członkiem tego elitarnego stowarzyszenia od 2006 r.) oraz Lasker Gesellschaft z Niemiec, Holandii, W. Brytanii, Szwecji i Szwajcarii – a w czerwcu 2007 r. barona Thassilo von Heydebrand u. d. Lasa (prawnuka twórcy kolekcji szachowej) z rodziną (11 osób).

Nasze odpowiedzi na liczne kwerendy, napływające do Kórnicka i świadczące o rosnącym zainteresowaniu kolekcją von der Lasy, pomogły autorom kanadyjskim, amerykańskim, włoskim, angielskim, czeskim, niemieckim i polskim w powstaniu nowych publikacji.

Decyzja o zorganizowaniu w Kórniku II. seminarium historyków szachów była więc naturalną konsekwencją przyjętej przed pięciu laty zasady promowania spuścizny von der Lasy, a przy okazji kórnickich zbiorów Działyńskich i Zamoyskich. Po raz drugi organizacją imprezy oraz opracowaniem programu zajęła się Maria Łuczak.

Po konsultacjach ze stroną niemiecką ustaliliśmy termin trzydniowego seminarium: 22 – 24 października 2007 r. oraz temat (nawiązujący do tytułu jednego z dzieł von der Lasy): „Z badań nad historią i literaturą szachów”. W połowie roku mieliśmy już listę osób, które zadeklarowały przyjazd i gotowość wygło-

szenia referatów. Mogliśmy przystąpić do drukowania programu i zaproszeń (p. M. Pietrowicz).

Do Kórnika przyjechało 25 osób: z Niemiec **Michael Negele, Egbert Meisenburg, Siegfried i Petra Schönle, Ute Rettberg, Maria Schetelich, arcymistrz Robert Hübner** (który rozegrał symultanę z młodzieżą z kórnickich szkół), z Holandii: **Jurgen Stigter, Fred van der Vliet**, z Włoch: **Alessandro Sanvito**, z Hiszpanii: **Carmen Romeo**, z Rosji: **arcymistrz Jurij L. Averbach, Izaak M. Linder, Władimir I. Linder**, z Czech: **Vlastimil Fiala**, z Austrii: **Karl i Hedwig Kadletz**, z USA: **Raymond Kuzanek**, ze Szwajcarii: **Tony Prezioso**, ze Szwecji: **Calle Erlandsson**, z Polski: **Andrzej Filipowicz – wiceprezes Polskiego Związku Szachowego, honorowy członek FIDE, Tomasz Lissowski, Jerzy Moraś, Adam A. Hetnal, Maciej Michalski**. Goście zostali zakwaterowani w kórnickich hotelach oraz w pokojach gościnnych Biblioteki.

Uroczystego otwarcia obrad dokonał prof. dr hab. Tomasz Jasiński – dyrektor Biblioteki Kórnickiej PAN. Podczas tej ceremonii obecni byli prezesi: Janusz Woda (Polski Związek Szachowy), Stanisław Grzesiak (Fundacja Zakłady Kórnickie) oraz burmistrz Kórnika Jerzy Lechnerowski a także opiekun kórnickiej sekcji szachowej „Wieża” Ryszard Bartkowiak.

W ciągu trzech dni wygłoszono 22 referaty związane z postacią i działalnością von der Lasy oraz historią szachów. Bibliotekę Kórnicką reprezentowała Maria Łuczak, która wygłosiła w języku niemieckim referat o dzienniku barona von Heydebranda z podróży dookoła świata.

Podczas pierwszego dnia goście obrad wzięli udział w wernisażu wystawy ekslibrisów artysty z Krakowa dra Krzysztofa Kmiecica „Nie tylko szachy” (przygotowanej przez Łukasza Fobera) oraz obejrżeli prezentację „Rara z kolekcji von der Lasy”. Wieczorem wysłuchano koncertu pianisty Michała Karasiewicza (m.in. premierowe wykonanie kompozycji Giuseppe Liberaliego, napisanej w 1884 r. ku czci wielkiego amerykańskiego szachisty – Pablo Morphy’ego) oraz arii z oper G. F. Händla w wykonaniu kontratenora Tomasza Raczkiewicza.

Drugiego dnia uczestnicy seminarium pojechali do Osiecznej, by tam – na dawnym cmentarzu ewangelickim – odwiedzić odrestaurowane pieczołowicie przez członków Towarzystwa Ziemi Osieckiej groby Tassila von Heydebranda i jego rodziny. Uroczystości na cmentarzu – w obecności pastora z Leszna, władz Osiecznej, młodzieży szkolnej, przedstawicieli lokalnych mediów oraz poznańskiej telewizji – wywarły na gościach wielkie wrażenie.

Dzięki uprzejmości i gościnności pani dyrektor dr Marii Gawlińskiej mogliśmy zwiedzić zamek, w którym Tassilo mieszkał pod koniec życia i w którym zmarł. Następnie, w pięknej sali rycerskiej – przy wspaniałym poczęstunku – wysłuchano historii osieckiego zamku, opowiedzianej arcyciekawie (i wzbogaconej prezentacją komputerową planów i widoków) przez pana dra Macieja Mi-

chalskiego z UAM. W jednej z sal można było także podziwiać kolekcję szachów pana Kościelniaka. W Osiecznej goście odwiedzili kościół i klasztor franciszkanów oraz kościół parafialny.

Trzeciego dnia wysłuchano kolejnych referatów, korzystano w czytelnicy z możliwości zamawiania dzieł z kolekcji szachowej, przyglądano się zmaganiom młodzieży kórnickiej z szachowej sekcji „Wieża” podczas symultany z arcymistrzem Hübnerem, zwiedzano zamek i obejrzano biblioteczne skarby z kolekcji Działyńskich i Zamoyskich.

Po wspólnej fotografii i pożegnalnej kolacji, po przemówieniach pełnych ciepłych słów pod adresem gospodarza imprezy – Biblioteki Kórnickiej – nastąpiło uroczyste zakończenie II. Międzynarodowego Seminarium Historyków Szachów.

Maria Łuczak